

Nýggjur fíggarpolitikkur

TÝSDAGIN verður val til landsins hálvthundrað kommunur. Tá skal veljarin gera av, hvør skal manna bý- og bygdarráðini, eins og skúlanevndirnar.

BERT í fáum kommunum verður stillað upp politiskt, men í øllum førum má sigast, at valstríðið hevur verið tamt. Høvuðsorsøkin man helst vera, at tíðin ikki er til gylt vallyfti, nú búskaparstøðan er so álvarssom, og fleiri kommunur eru í svárrari fíggarligari neyð.

TAÐ HEVUR ongantíð verið gjørt nógv burtur úr forsøgnum undan kommunuvalum, men

hesaferð hevur so Studentaskúlin í Høydølum gjørt eina veljarakanning millum øll starvsfólk og næmingar, sum snýr seg um býráðsvalið í Havn.

KANNINGIN vísir eina afturgongd til Fólkaflokkinn og eina framgongd til Sambands-, Tjóðveldis- og Javnaðarflokkinn. Nú skal úrslitið av eini tilfari kanning sjálvandi takast við størsta fyrirvarni, men ábendingin tykist at vera rættiliga greið.

SUM størsti landsstýrisflokkur hevur Javnaðarflokkurin nú verið í andgleiti í longri tíð, og hevur verið noyddur at taka mong illa dámd stig. Tí kundu vit borið ótta fyri, at ein ávís misnøgd millum javnaðarfólk

fór at gera seg galdandi til hetta valið.

HINVEGIN ásanna helst øll, at búskaparlaga støðan, tað verið seg hjá landi ella kommunum - er sera álvarslig, og at eingin annar politiskur flokkuruttan fyri landsstýrið hevur havt nakað boð uppá hvussu trupulleikarnir verða loystir.

HARAFTRAT hava valevnini á javnaðarlistanum eitt greitt boð uppá, hvussu Havnin kann bjargast fíggarliga. Heldur verandi fíggarpolitikkur fram, við minkandi inntøkum og vaksandi útreiðslum, verður galið. Havnini nýtist fyrst og fremst ein aktivan arbeidsskapandi fíggarpolitikk, so fleiri aftur kunnu koma í arbeiði,

heldur enn at alt fleiri gerast arbeidleys.

BOÐ Javnaðarlistans til hetta býráðsvalið í Havn er í høvuðsheitum: Nýggjur fíggarpolitikkur, aktivur vinnulívspolitikur, borgarin stórri ávirkan og innlit, og til tess at fremja hesi høvuðssjónarmið velja við umboð við einum demokratiskum sinnalagi.

Endurreisa demokratiið

Hetta býráðsval kann gerast byrjanin til eina nýggja tíð fyri Havnina. Eina tíð, har demokratiið virkar, har býráðið er fyri og við borgarunum, og har borgararnir eru við at skipa framtíðina. Og tað er neyðugt, tí fyri nýggja býráðnum standa ovurstórar avbjóðingar

Býráðsvalið 1992 í Havn er á mangan hátt sermerkt. Tað ber til at siga, at ein epoka kann enda við hesum vali. Ein tíð, har mestum einaveldi hevur verið. Har býráðsarbeiðið hevur verið so afturlatið, at bert fá vita, hvat veruliga er farið fram og hvussu standurin er.

Tey royna at siga okkum, at standurin er rímuligur. At Havnin er brýnað at taka ímóti teimum ovurstóru trupulleikum, sum vit vita eru fyri framman. Tað kunnu tey gera, tí tey í stóran mun hava einkarætt til upplýsinar, ið veruliga kunnu lýsa

støðuna.

Kommunal keipumynd

Men so hvørt valdagurin nærkast, gerst alt meira greitt, at talan í stóran mun er um leiktjöld Potemkins, at nógv orka er lögð í at mála myndina vakrari enn hon veruliga er. So nógv verður lagt burturúr, at bert ein keipumynd er eftir.

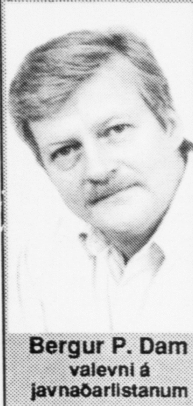
Undir sminkuni, sum nú skortnar og dettur av, koma til sjóndar mangir veikleikar, sum roynt hevur verið at fjala.

Roknskapur við huflogi

Tey reypa av, hvussu væl fíggarviðurskiptini eru umsitin og gera ein roknskap, ið vísir kommunalu skuldina at verða um 400 milliónir. Men hetta er kreativ roknskaparføring. Í hvussu er tá samlaða støðan hjá kommununi skal lýsast.

Tá um ræður at reypa av avrikum, vísa tey m.a. á havnaútbygging, brennistøð og býlingshús. Og tá haldast tey hesi uttan fyri roknskapin, hóast øll vita, at í síðstu atlugu er tað Havnar kommuna, ið hongur uppá skuldina, um tað gongur galið við nøkrum av hesum.

Býráðsvalið í Havn '92

Bergur P. Dam
valevni á
javnaðarlistanum

Skuld: 850 milliónir

Og soleiðis vísir tað seg, at veruliga skuldin hjá Havnar kommunu ikki er 400 milliónir, men heldur tættar í 850 milliónir (skrivað 850.000.000) kr. Støðan í Havnini er sostatt nógv meira álvarslig, enn tey royna at siga okkum.

Skattaprosentið ásætlat dagin eftir valið?

Ein ábending um, at støðan veruliga er so álvarslig, sum vit siga, er at enn er skattaprosentið fyri 1993 ikki endaliga ásett, hóast tað skuldi verið kommunala eftirlitinum í hendi ikki seinni enn 1. desember. Fryktandi er fyri, at meirilutin lúrir eftir at seta skattaprosentið upp beint eftir valið.

Raðfesta tærvin

Støðan í kommununi, støðan í landinum og støðan í umheiminum setur nýggj og strong krøv til framtíðar virksemd í býnum. Karmarnir gerast alsamt trengri. Vit verða tvingað, at ráðfesta (prioritera), hvussu orkan í kommununi skal brúkast. Tað merkir, at vit mugu gera okkum greitt, hvørjar uppgávur liggja fremst fyri - hvørji mál eru tey týðningamestu.

Ungur býur

Og fyri at gera tað, mugu vit gera okkum greitt, hvat Havnin er fyri ein búseting, hvørji menniskju liva her og hvørjar teirra fortreytir eru.

Fyrst og fremst eru í Havn nógv fleiri ungar familjur enn aðrastaðir í Føroyum. Tað merkir, at tørvurin hjá smábarnafamiljunum merkist týðuligari. Flestu útbúgvingarnar eru í Havnini og harvið eisini eitt stórt tal av ungum í útbúgving - ungdomsins trupulleikar koma best til sjóndar í Havn. Arbeidsplássini eru ikki tey somu í Havn, sum á byggunum - nógv fleiri virka í umsiting og í tæknastovnum. Og ídnadur- og byggivinnu víga meira her í mun til fiskivinnuna enn annars í Føroyum.

Onnur krøv - aðrir møguleikar

Greitt er, at serstaka fólka- og vinnulívgrundarlagið í Havnini setir síni serligu krøv og trupulleikar. Og loysnirnar vera tiskil serstakar.

Men henda støða hevur eisini íbygdar serstakar møguleikar, sum vit mugu brúka.

Her er mest fjølbroytta vinnugrundarlagið. Her er størsta